

یادداشت

دیو و فرشته

در آینه سینما

آرش شفاعی

دبیر گروه فرهنگ‌و‌هنر

سینما را آینه جهان امروز می‌دانند. صنعت - هنری که بهترین تصویر از واقعیت‌های انسان معاصر و دنیای پیرامون او را نمایش می‌دهد. رسانه‌های خبری و تصویری شاید بتوانند واقعیت یا بازنمایی واقعیت را به‌صورت مستقیم به مخاطبان خود ارائه دهند اما سینما امکانات بیشتری برای آینگی جهان امروز دارد. سینما از تخیل بی‌مرز انسان و امکانات رو به پیشرفت فناوری بهره می‌گیرد. تلفیق تخیلی غیرقابل دسترس و امکانات بی‌مرز فناوریانه، در کنار استفاده از تکنیک‌های هنری برای تأثیرگذاری بیشتر بر مخاطبان، سینما را به ابزاری بی‌مانند برای بیان در دنیای امروز بدل کرده است. مسلم است در این آینه هم می‌توان نقش فرشته دید و ارزش‌های انسانی و آموزه‌های الهی را بازتاب داد و هم می‌توان نقش دیو و بیان شیطانی و نفسانی را. ساختارهای پیچیده دنیای امروز که در استیلای زرمداران و زورمداران است، از سینما استفاده بسیاری کرده است تا حرف‌های ناحق خود را به جهانیان القا کند. باید پذیرفت در این استفاده که البته در مسیر باطل است، توانمندی‌های تکنیکی و هنری گروه دوم بسیار بیشتر بوده است و برای درک واقعیت سینمایی که آنان به مردم دنیا نشان داده‌اند، باید به صورتی پیگیر و افشاگرانه، نقاب از چهره بزک‌شده این نوع از هنر برداشت و به جهان واقعیت آن را نشان داد.

دوشنبه نوشته‌ها

چالش در بهنه

قوانین کهنه و جهان تازه

محمدتقی فهیم

منتقد سینما

گفته‌اند که قانون بد بهتر از بی‌قانونی است. حرف کاربردی و درستی است. حالا حکایت سینمای ایران و دستگاه‌ها و مراکز نظارتی است. مطابق اطلاع (البته نه کافی) منظور نگارنده از قوانین و آیین‌نامه‌های نظارتی عرصه فرهنگ کشور (که اینجا مردمان سازمان سینمایی است) این است که یا قانون لازم برای ساماندهی فعالیت‌های عرصه فیلمسازی و کلا سینما نداریم یا اگر داریم ناقص و نارساست. تا جایی که می‌دانیم، قوانین موجود اعم از مفادش اثربه دوران سینمای قبل انقلاب و اصلاحات و بازنویسی‌هایی براساس حل روزمرگی مدیریت‌های پس از انقلاب است. حتی همین قوانین و آیین‌نامه‌های موجود هم خیلی کلی و بدون اشاره‌های مصداقی است لذا برای مجریان چیزی باعنوان سلیقه و درک فردی را رقم می‌زند. ایسن واقعیت در همه زمینه‌ها وجود دارد؛ حالا چه درباره فیلمی که توقیف می‌شود و چه آثاری که به جشنواره‌های جهانی راه پیدا می‌کنند. مثلا در نظر بگیرید امسال در پنجاه و پنجمین جشنواره کن فرانسه، سینمای ایران حضوری جدی دارد. دو فیلم در دو بخش مهم اصلی و جنبی نمایش داده خواهد شد و... در حالی‌که الان همین اتفاق خودش طرح موضوعی شده و چالش جدی را برای سینمای کشور و مدیران و حتی رسانه‌ها فراهم کرده است. چرا؟ چون این فیلم‌ها در حالی تولید و به خارج ارسال شده‌اند که هیچ‌کس از جزئیات داستانی تا روند تولیدشان با خبر نیست. گرچه چند خطی درباره این فیلم‌ها منتشر شده ولی آثایی که باید تصمیم‌گیرنده باشند از همه جا بی‌خبرند. خب در نظر بگیرید رسانه‌ها بخواهند در این باره نظر و موضع اعلام کنند، براساس کدام قانون؟ اصلا قانونی وجود دارد؟

ادامه در صفحه ۹

کاپولا در خدمت امپریالیسم

فیلم «اینک آخرالزمان» برخلاف تصور همگان

ایده‌های امپریالیستی آمریکا را اجرا کرده است

چهره‌ها

هادی جان «مبارک» است!

روز گذشته خبر رسید طی هم‌اندیشی مدیرکل هنرهای نمایشی با خانواده انجمن صنفی نمایشگران عروسکی، هادی حجازی‌فر به‌عنوان دبیر نوزدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران- مبارک منصوب شد. برای مخاطبانی که شناختی از تحصیلات و پیشینه هادی حجازی‌فر ندارند، این انتخاب، عجیب و بعید به نظر می‌رسد و آنها تصویری ندارند از این‌که کمال بی‌اعصاب ماجرای نیمروز، انس و الفتی با جهان عروسک‌ها داشته باشد اما حجازی‌فر با همین شمایل و محاسن کمی تا قسمتی سفید، همچنان سر زلفی با عروسک‌ها گره دارد. البته رابطه او با موجودات پارچه و اسفنجی با نوع مهرورزی ایرج طهماسب و عروسک‌هایش متفاوت است و اینجا دیگر به‌شکل واضحی خبری از دنیای پاک کودکان نیست و عروسک‌ها مستقیم از دنیای تلخ و گاهی مخوف بزرگ‌ترها می‌آیند. حجازی‌فر که دانش‌آموخته کارشناسی نمایش عروسکی است و بعدتر در مقطع کارشناسی ارشد سراغ بازیگری و کارگردانی رفت، پیش از این‌که با بازی در نقش حاج‌احمد متوسلیمان در فیلم ایستاده در غبار بدرخشد و جا پایش را به‌عنوان بازیگری نوظهور و آینده‌دار تثبیت کند در تئاتر و به‌ویژه در عرصه نمایش عروسکی به این ثبات و موفقیت دست یافته بود. کسب عنوان اثر برگزیده در جشنواره عروسکی دانشجویان با نمایش دایره و کسب جایزه‌های برگزیده از جشنواره بین‌المللی عروسکی مبارک - یونپما با نمایش‌های رومئو و ژولیت و ملاقات بانوی سالخورده برای شایستگی حجازی‌فر در عرصه هنر نمایش عروسکی کفایت می‌کند. با این سابقه درخشان، جوانی و خلاقیت او، منتظر اتفاقات خوبی در نوزدهمین جشنواره نمایش عروسکی مبارک هستیم.

خبر روز

«پروین» بازیگران خود را شناخت

هوشنگ قوانلو، مریم ندایی، آتنا تندرو، سهیل ملکی و حمید حسینی با نمایش «پروین» به نویسندگی و کارگردانی حسین کیانی روی صحنه می‌روند. به گزارش جام‌جم، هوشنگ (اصلان) قوانلو، بازیگر باسابقه تئاتر، سینما و تلویزیون است که در کارنامه کاری او همکاری با کارگردانان بنامی چون بهرام بیضایی، اصغر فرهادی، محسن امیریوسفی، سیروس مقدم، محمدرضا اصلانی، شهرام مکرری، پدا... صمدی، دکتر علی رفیعی، ایرج کریمی، پوران درخشنده، ابوالفضل جلیلی و... به چشم می‌خورد. همچنین سهیل ملکی و حمید حسینی، از دانش‌آموختگان آموزشگاه سمندریان پیش‌تر سابقه همکاری با حسین کیانی را داشته‌اند. مریم ندایی و آتنا تندرو نیز دو بازیگر دیگر این نمایش هستند. مریم ندایی، بازیگر تئاتر و صداپیشه نیز پیشتر دوبله استانی مجموعه تلویزیونی طرحی نظیر ستایش را برعهده داشته است. وی همچنین در نمایش شاه‌لیر به کارگردانی مسعود دلخواه ایفای نقش کرده است. آتنا تندرو نیز در بیش از ۴۰ اثر نمایشی فعالیت هنری در مقام بازیگر با مشاور کارگردان داشته است. نمایش پروین براساس زندگی پروین اعتصامی از خرداد در سالن اصلی مجموعه تئاترشهر روی صحنه خواهد رفت.

یک سیلی و این همه دردسر

حتما ماجرای سیلی پر سر و صدای ویل اسمیت در مراسم اسکار ۲۰۲۲ را به خاطر دارید. در مراسم اسکار، آقای اسمیت ناگهان سر از جایش بلند شد و در پاسخ به خوشمزگی‌های مجری مراسم درباره همسر بیماراش، یک سیلی آبدار به گوش مجری زد. اما این سیلی از آن سیلی‌هایی بود که صدایش هنوز بلند است و برای ویل اسمیت، دردسر پشت دردسر درست می‌کند. در تازه‌ترین دردسر، اعلام‌شد اکران فیلم «رهایی» که در آن ویل اسمیت هم بازی می‌کند تا سال آینده میلادی به تعویق افتاده است.

قرار بود این فیلم، پاییز امسال راهی سینماها شود ولی اپل و وست‌بروک استودیوز، تولیدکنندگان این فیلم، تصمیم گرفتند تا زمانی نامشخص در سال آینده، آن را اکران نکنند و به این ترتیب، رهایی زمان طلایی برای کسب جوایز سینمایی امسال را از دست داد. این، ضربه‌ای به ویل اسمیت و البته ضربه‌ای بدتر به حیثیت هنری آنتوان فوکوا، کارگردان فیلم است که انتظار داشت ویل اسمیت برای بازی در فیلمش یک‌بار دیگر اسکار بگیرد اما وقتی تصمیم گرفته شد ویل‌اسمیت، ۱۰سال از حضور در مراسم اسکار محروم شود، نقشه‌هایش نقش بر آب شد. فیلمنامه رهایی را بیل کولاز نوشته و بن فاستر، دیگر بازیگر اصلی فیلم است و این فیلم داستان واقعی برده‌ای فراری را روایت می‌کند که در دوران برده‌داری با تحمل شکنجه‌های فراوان از دست صاحبان مزرعه می‌گریزد.

قاب

نمایش «هملت پشت‌کوهی» در تالار چهارسو، روی صحنه است. این اثر نمایشی به نویسندگی و کارگردانی ابراهیم پشت‌کوهی و بازی مهدی عطایی دریایی، مجید کشاورز، گاتا عابدی، افسانه بزره‌کار، یاسمن صیاد دقت‌کار، غزل لوری، سعید سلیمی و محمد جامه‌شورانی از فروردین روی صحنه‌رفته و همچنان میزبان علاقه‌مندان تئاتر است. عکس: رضامعطریان

گفت‌وگو با «امید جلوداریان» درباره مقابله با به‌کاربردن واژه‌های بیگانه

از خودمان شروع کردیم

۶

گفت‌وگو با مهرداد ضیایی

برای گذران زندگی

بازیگری می‌کنم

۷

جام‌جم از پشت پرده حجاب‌استایل‌ها گزارش می‌دهد

جولان محجبه‌های مجازی

۱۲

ناشران آماده‌سازی غرفه‌ها را آغاز کردند

برگزاری بخش بین‌الملل نمایشگاه با نگاه به شرق

۱۱

نگاه

با ایده قدیمی نمی‌شود کار روزآمد ساخت

بهروز بیرنگ

نویسنده و کارگردان

هر رسانه برای تکامل و رهایی از تکرار و ملال نیازمند تغییر و تحول و ایجاد راهکارهای جدید جلب مخاطب است و هرچه رسانه روزآمدتر باشد، بیشتر و بیشتر به سمت تکامل و رهایی از تکرار پیش می‌رود. یکی از راهکارهای رهایی از تکرار مکررات و حرکت در مسیر تازه، توجه و دعوت از دلسوزان، پیشکسوتان و آثبایی است که امتحان‌شان را با تولید آثار پرمخاطب و باکیفیت پس داده‌اند.

البته که همواره در مقام کلام، در لزوم حمایت از پیشکسوتان و استفاده از آنها شنیده‌ایم، ولی در مقام عمل نیز نیاز داریم به اجرایی کردن ایده‌ها و پیشنهادهای بزرگان و پیشکسوتان. طبیعی است که یک پیشکسوت، حرفی که می‌زند و طرحی که ارائه می‌دهد، شاید از پیچش‌های خاصی برخوردار باشد، ولی مساله این است که این طرح مطمئنا از فیلتر تجربیات فراوانی عبور کرده و این‌طور نبوده که بدون بررسی عواقب، پیشنهاد دهد. جالب است که می‌بینیم گاهی برخی از سریال‌های قدیمی پیشکسوتان به مراتب مخاطب بیشتری از سریال‌های تازه دارد و این معنایی ندارد جز این‌که همچنان اگر تولیدات را به‌افراد کاربلد و صاحب سبک و باتجربه بسپاریم، نتیجه بهتری عایدمان خواهد شد.

ادامه در صفحه ۸